

Zagovorniška strategija za področje globalnega učenja za obdobje 2019-2024

z akcijskim načrtom za 2019

O strategiji	2
Vizija	2
Namen in cilji Delovnega področja za GU na področju zagovorništva	2
Način dela	3
Akterji in deležniki	4
Druga področja, ki se povezujejo z GU	4
Prednostni cilji	6
Prednostna naloga 1: Promocija in prepoznavnost koncepta GU	6
Prednostna naloga 2: Skrb za kakovost izvajanja aktivnosti GU	9
Prednostna naloga 3: Vzpostavitev in krepitev medresorskega sodelovanja ter partnerstev	11
Prednostna naloga 4: Vpetost GU v izobraževalni sistem	13
Prednostna naloga 5: Identifikacija virov financiranja projektov/aktivnosti/programov na področju GU	15
Pomembnejši dokumenti	18

O strategiji

Zagovorniška strategija za področje globalnega učenja (GU) za obdobje 2019-2024 je strateški dokument, sprejet s strani delovne skupine Delovnega področja za GU v sklopu platforme SLOGA.

SLOGA in njene članice bodo v naslednjih petih letih izvajale zagovorniško strategijo vzporedno z ostalimi aktivnostmi (izvajanje aktivnosti GU). Želja pripravljavcev strategije je, da se v izvajanje strategije poleg članic platforme SLOGA vključijo tudi deležniki s področja, vključno z novjšimi akterji, ki se vključujejo v GU preko projektov, financiranih s strani Evropske komisije (program Izobraževanje in ozaveščanje o razvoju oz. *Development Education and Awareness-Raising* - DEAR), AMIF in Erasmus+ projektov.

Zagovorniška strategija je nastala v sklopu projekta "Z globalnim učenjem do odgovornega aktivnega državljanstva", ki ga sofinancira Ministrstvo za javno upravo.

Vizija

Stremimo k Sloveniji, kjer se vsi mladi/šolarji/učeči/študenti/odrasli izobražujejo o globalnih izzivih in proaktivno sodelujejo pri oblikovanju rešitev v sklopu formalnega ter neformalnega izobraževanja, kjer imajo vse učiteljice/učitelji dostop do kakovostnega usposabljanja in kakovostnih gradiv ter, kjer se koncept GU tudi kot orodje za doseganje ciljev trajnostnega razvoja razvija v medsektorskem sodelovanju in medsebojni podpori ter z ustreznimi in zadostnimi sredstvi.

Namen in cilji Delovnega področja za GU na področju zagovorništva

Namen Delovnega področja za GU na področju zagovorništva je izmenjava informacij, dobrih praks in dodatnega izobraževanja, priprave ter izvajanja skupnih projektnih predlogov, skupne organizacije dogodkov, promocijskih in ozaveševalnih aktivnosti ter zagovorniških aktivnostih, med katere štejejo spremljanje političnih procesov na nacionalni in evropski ravni, priprava političnih pobud ter stališč.

Delovno področje vodi koordinator/ka, ki ga/jo imenujejo člani posameznega delovnega področja. Člani delovnega področja se srečujejo nekajkrat letno, sodelovanje je odprto za vse zainteresirane.

Cilji, ki jih Delovno področje za GU **na področju zagovorništva** zasleduje, so:

- GU v Sloveniji je prepoznavno kot koncept,
- vsestransko kakovostno izvajanje GU s strani vseh vključenih akterjev,
- vzpostavljeno in okrepljeno medresorsko sodelovanje ter partnerstvo na področju GU,
- v formalno izobraževanje vpeto GU,

- zagotovljeno je primerno in stabilno financiranje na letni ravni.

Način dela

V sklopu Delovnega področja za GU platforma SLOGA omogoča svojim članicam in drugim zainteresiranim nevladnim organizacijam (NVO), da povežejo svoje delo v skupno nacionalno zagovorniško zgodbo na področju GU, se povezujejo z drugimi sorodnimi organizacijami, delijo gradiva in vire ter sodelujejo pri doseganju skupnih zagovorniških ciljev.

Z identifikacijo prednostnih nalog in priložnosti za naslednjih pet let želimo zagotoviti možnost priprave potrebnih pristopov ter gradiv za posamezno prednostno nalogo, vzpostaviti ožje delovne skupine za izvajanje teh pristopov in pripravo gradiv ter identificirati in zagotoviti potrebna ter zadostna sredstva. Skupna koordinacija zagovorniških aktivnosti na dogovorjenih prednostnih nalogah področja GU ne zavezuje vključenih članic in drugih NVO k izvajanju zgolj dogovorjenih zagovorniških aktivnosti ter pušča odprte možnosti za njihovo izvajanje lastnih zagovorniških aktivnosti tudi na neprednostnih področjih.

Zagovorniško delo Delovnega področja za GU sledi naslednjim **načelom**:

- ***Živim in pustim živeti.*** Namen sodelovanja v okviru Delovnega področja in/ali izvajanja zagovorniške strategije ne pomeni nujne usmeritve sodelujočim organizacijam, da delujejo na istih vprašanjih, stremijo k istim ciljem ali delujejo na enak način. Moč je v raznolikosti, dokler vsi delujemo v isti smeri, zato spodbujamo delovanje v smeri odpiranja prostora za izmenjavo in vzajemno učenje.
- ***Izogibam se negativnim vplivom na druge.*** Stremimo k temu, da aktivnosti ene organizacije ne spodbujajo aktivnosti in ciljev drugih članic Delovnega področja GU.
- ***Zapolnjujem vrzeli.*** Kot skupina se trudimo, da po potrebi in ko se ponudi priložnost, smiselno prerazporedimo kapacitete za doseganje ciljev področja GU.
- ***Delujem lokalno, razmišljam globalno.*** Delamo za globalne spremembe, zato se ob pripravi naših stališč in gradiv ves čas zavedamo globalnega konteksta ob pripravi naših stališč in gradiv preko sodelovanja z našimi partnerji v drugih regijah po svetu.
- ***Več poti do cilja.*** Čeprav delujemo na različne načine, moramo koristiti številčnost članic kot tudi povezave posameznih članic z mednarodnimi mrežami in globalnimi gibanji za sinergijske učinke našega delovanja. Kolikor je mogoče, sledimo skupni splošni strategiji na področju zagovorništva GU.

Članice Delovnega področja se bodo sestale vsaj dvakrat (2) letno na sestankih, namenjenih obravnavi zagovorniške strategije in načrta (lahko v sklopu rednih splošnih sestankov Delovnega področja). Redne zagovorniške aktivnosti v skladu z načrtom bodo načrtovane in koordinirane preko skupne mailing liste in po potrebi, a ne praviloma, z *ad-hoc* sestanki.

Akterji in deležniki

Na področju GU delujejo različni deležniki, katerih identifikacija in povezovanje je pomembno za nadaljnji razvoj področja v Sloveniji (glej Prednostna naloga 3). Poleg (razvojnih) NVO, ki že vrsto let nastopajo kot zagovorniki in/ali izvajalci GU, so ključni deležniki tudi Vlada Republike Slovenije (RS) in državna uprava, izobraževalne institucije, mladinski in medgeneracijski centri ter druge organizacije neformalnega izobraževalnega sektorja. Primarne ciljne skupine zagovorniške strategije so navedene/opisane ob posameznem prednostnem cilju.

Za izvajanje zagovorniške strategije so bili identificirani akterji in deležniki na področju GU, njihova podpora konceptu ter vpliv na izvajanje prednostnih nalog, identificiranih v strategiji.

Priloga 1: Akterji in deležniki GU

Aktivnost 0.1	Identifikacija in pozicioniranje akterjev (izvajalcev) ter drugih deležnikov na področju GU v Sloveniji (glej prilogo 1 zgoraj) - pregled zadnjega <i>mappinga</i> akterjev - posodobitev zadnjega <i>mappinga</i> - po potrebi vzpostavitev spletne ankete za pridobitev podatkov o aktivnostih na novo identificiranih akterjev	marec 2019
		SLOGA, vse članice DP GU
Aktivnost 0.2	Priprava analiz ciljnih skupin	po potrebi pred pristopom k deležniku
		SLOGA, vse članice DP GU

Druga področja, ki se povezujejo z GU

GU je pristop, ki omogoča celosten pogled na vse povezave, soodvisnosti, vzroke in posledice, zato je pomembno, da tudi pri širjenju ter zagovorništvu pristopa raziskuje možnosti vključevanja različnih vsebinskih mrež in povezovanje z organizacijami, ki delujejo na ožjih temah, ter se tako pridobi ne le dodatno znanje, ampak tudi podpornike v zagovorniških aktivnostih (v številčnosti je moč).

Aktivnost 0.3	Identifikacija potencialnih podpornikov med članicami in izven platforme SLOGA	maj 2019
		SLOGA, vse članice DP GU
Aktivnost 0.4	Priprava in izvedba usposabljanj (8) za predstavnike NVO o kakovostnem GU	do dec. 2019
		Humanitas,

		projektni partnerji in pridruženi partnerji

Aktivnost 0.5	Koordinacija delovnega področja za GU	do dec. 2019
		Humanitas

Prednostni cilji

Prednostna naloga 1:

Promocija in prepoznavnost koncepta GU

Dolgoročni cilj:

GU je kot koncept (in ne le kot naziv) prepoznano med vsemi akterji ter drugimi deležniki v skladu z opredelitvijo, ki jo je delovno področje sprejelo leta 2008:

»Učenje za globalno uravnoteženo sobivanje oz. krajše globalno učenje je vseživljenjski proces učenja in delovanja, ki poudarja soodvisnost in posameznikovo vpetost v globalno dogajanje. Cilj tovrstnega učenja so globalno odgovorni in aktivni posamezniki in skupnosti. Globalno učenje je proces spodbujanja posameznikov in skupnosti za lastno angažiranje in delovanje na področju razreševanja ključnih skupnih izzivov človeštva. V ta namen je potrebno razvijanje formalnih in neformalnih programov izobraževanja in učenja, ki bodo temeljili na razvijanju sposobnosti kritičnega mišljenja ter drugih osebnostnih in družbenih veščin. Tako izobraženi in usposobljeni aktivni državljani lahko z lastnim delovanjem in delovanjem v okviru raznih organizacij prispevajo k bolj pravičnim in trajnostnim ekonomskim, socialnim, okoljskim in na človekovih pravicah temelječim državnim in mednarodnim politikam.«

Zagovorniški cilji:

- Osrednji deležniki sprejemajo skupno razumevanje koncepta GU (in njegovo kakovostno in etično izvajanje) v odnosu do vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VITR) ter drugih imenovanj.
- Opredeljena sta t. i. mehki in kritični pristop h GU.

Trenutno stanje:

Koncept GU pridobiva na prepoznavnosti, predvsem zaradi ciljev trajnostnega razvoja. Vendar ostaja razumevanje koncepta GU omejeno kot nečesa dopolnilnega, neposredno povezanega z razvojnim sodelovanjem, da lahko ohranjamo *status quo* in vse privilegije ter hkrati vplivamo z GU.

“GU ni homogen izobraževalni koncept, ki bi ga opredeljevala enotna metodologija ali enotna, natančno definirana vsebina. Pogledov na to, kaj GU je, zakaj in kako ga izvajamo ter kaj od njega pričakujemo, je verjetno prav toliko, kolikor je ljudi, ki se z GU ukvarjajo. Prav tako ne obstaja nek širši konsenz niti o sami uporabi izraza GU – ne v Sloveniji in ne drugod. A prav ta neskladja in napetosti so hkrati tudi pomemben vir navdiha in razmisleka o tem, čemu pravzaprav GU služi.” (Suša, 2015)

Teorija spremembe:

Zaradi zgoraj opisanega omejenega razumevanja GU je poleg potrebe po večji prepoznavnosti pomena GU v formalnem in neformalnem izobraževanju otrok in odraslih treba zagotoviti tudi izobraževanje/usposabljanje akterjev, ki uporabljajo in širijo sam koncept, o konceptu GU. Okrepljeno delovanje na področju GU, ki je del mnogih zavez,

politik, dokumentov (glej konec dokumenta), je najprej možno le s širšo razjasnitvijo opredelitve GU z namenom spodbujanja in krepitev odgovornega ter aktivnega državljanstva. V Sloveniji namreč ni enotnih kriterijev, ki bi uokvirili področje GU.

Potencialni zavezniki:

- Ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ)
- članice DP GU platforme SLOGA
- SNKU

Ključne ciljne skupine:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) in Zavod RS za šolstvo
- druge NVO, ki uporabljajo in razširjajo koncept GU

Drugi deležniki:

- izobraževalci in združenja izobraževalcev
- mladinski delavci/delavke
- starši
- širša javnost

Aktivnost 1.1	Priprava skupnega vstopnega portala z gradivi GU	februar 2019
		SLOGA (gradiva vseh akterjev področja)
Aktivnost 1.2	Prevetritev opredelitve in razjasnitev koncepta GU (v relaciji do VITR) - priprava grafičnega prikaza medsebojnih relacij glede na definicije GU, VITR ...	december 2019
Aktivnost 1.3	Predstavitev lokalnih, nacionalnih in evropskih politik, ki so povezane s področjem GU	december 2019
Aktivnost 1.4	Usposabljanja za MIZŠ, MZZ, Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) ter za druge javne organe, ki se pri svojem delu srečujejo s koncepti razvoja in izobraževanja (med drugim se ozavešča o karakteristikah GU in nujno o rabi termina)	v okviru SRD november 2019
Aktivnost 1.5	Priprava dokumentov in gradiv za načrtovanje ter izvajanje javnih politik na lokalni in nacionalni ravni za podporo ter vključevanje GU v formalno in neformalno izobraževanje	do dec. 2021
		SLOGA, Humanitas

Aktivnost 1.6	Prevod ključnih mednarodnih dokumentov, ki se navezujejo na GU, v slovenski jezik	do dec. 2021
		SLOGA, Humanitas
Aktivnost 1.7	Sestanki s političnimi odločevalci na lokalni nacionalni in evropski ravni (predstavniki ministrstev in drugih vladnih uradov, občin, lokalnih skupnosti, Evropske komisije itd.) - skupno vsaj 20 zagovorniških aktivnosti	do dec. 2019
		vsi projektni partnerji
Aktivnost 1.8	Nacionalna konferenca o GU	do dec. 2019
		Humanitas, vsi projektni partnerji
Aktivnost 1.9	Ozaveščevalne aktivnosti na ravni izobraževalcev in širše javnosti (ustvarjanje kritične mase kot podpora za zagovorniške aktivnosti)	do dec. 2021
Aktivnost 1.10	Informiranje NVO (in širše) o priložnostih ter novostih na področju GU (ustvarjanje kritične mase kot podpora za zagovorniške aktivnosti)	mesečno do dec. 2019
		SLOGA in članice (Novičnik GU)

Prednostna naloga 2: Skrb za kakovost izvajanja aktivnosti GU

Dolgoročni cilj:

- Zagotoviti kakovostno izvajanje aktivnosti GU ne glede na izvajalca.

Zagovorniški cilji:

- Sprejeti optimalni standardi kakovosti delovanja na področju GU ter vzpostavljen mehanizem spremljanja kakovosti.

Trenutno stanje:

Kot posledica zgoraj pojasnjene neurejenosti področja je pogosto nekovostno izvajanje vsebin GU. Tako se s strani različnih organizacij pojavljajo projekti, ki niso etični in celo spodbujajo stereotipe ter predsodke, a so kljub temu zmotno umeščeni v področje GU.

Teorija spremembe:

Z vzpostavitvijo in s sprejemom priporočil optimalnih standardov kakovosti delovanja z vsebinskega, metodološkega ter organizacijskega vidika na področju GU, kot so priprava smernic za delovanje na področju GU, opredelitev kompetenc za globalno državljanstvo, kodeks o etični uporabi podob in sporočil ipd., ter z vzpostavitvijo usposabljanj za NVO in druge multiplikatorje ter deležnike GU je mogoče oceniti trenutno kakovost izvajanja aktivnosti GU in vzpostaviti mehanizem za nadaljnjo skrb za kakovost izvajanja.

Potencialni zavezniki:

- NSC? in druge mednarodne organizacije aktivne na področju GU?
- CONCORD
- GENE

Ključne ciljne skupine:

- NVO
- MZZ
- MIZŠ, ZRSŠ

Drugi deležniki:

- Mladinske org. in org. za mlade

Aktivnost 2.1	Priprava vsebinskih, metodoloških in organizacijskih smernic za delovanje na področju kakovostnega GU za NVO in druge multiplikatorje	oktober 2019
		SLOGA
Aktivnost 2.2	Kodeks o etični uporabi podob in sporočil za NVO	do dec. 2019
		Voluntariat

Aktivnost 2.3	Predstavitev in izmenjava dobrih praks med NVO ter drugimi multiplikatorji GU	do dec. 2019

Prednostna naloga 3:

Vzpostavitev in krepitev medresorskega sodelovanja ter partnerstev

Dolgoročni cilji:

- Vzpostavitev in krepitev medsektorskega sodelovanja ter podpore (redni sestanki medsektorske skupine po vzoru Cipra) - ustanovitev medresorske skupine za GU, ki bo združevala predstavnike različnih ministrstev, javnih uradov in NVO, ki se bo redno srečevala ter pripravljala skupne aktivnosti za spodbujanje in uveljavljanje GU (kot leta 2010-2012).
- Sprejem dogovorov/kodeksov na NVO in nacionalni ravni (vsi izvajalci GU) za kakovostno izvajanje GU.
- Skupaj s predstavniki lokalnih skupnosti bomo poiskali trajnostne rešitve - še tesneje bomo sodelovali z NVO po celotni Sloveniji, se povezali s šolami, občinami, lokalnimi skupnostmi, marginaliziranimi skupnostmi in na ta način spodbujali tudi širšo javnost k aktivnemu ter odgovornemu državljanstvu.
- Sodelovanje akterjev formalnega in neformalnega izobraževanja pri aktualizaciji metod poučevanja z uporabo pristopa GU.

Teorija spremembe:

Po Nacionalnem forumu o GU in VITR, organiziranem s strani MZZ ter MIZŠ v 2018, je postala potreba po usklajenem delovanju na področju GU prepoznavna tudi na ravni političnih odločevalcev, ki so se v okviru foruma zavezali k medsektorskemu sodelovanju na tem področju. Sklepe foruma bomo izkoristili kot priložnost za vzpostavitev okrepljenega sodelovanja z MIZŠ in ZRSŠ z namenom prenosa znanj ter izkušenj, tesnejšega sodelovanja in povezovanja ter formalizacije usposabljanj pedagoških delavcev in ostalih izobraževalcev.

Za okrepitev sodelovanja in povezovanja NVO, ki delujejo na različnih vsebinskih področjih GU (npr. človekove pravice, trajnostni razvoj, migracije, ekonomska pravičnost, potrošništvo, medvrstniško učenje itd.) je treba vzpostaviti boljši prenos informacij med različnimi ravni, z evropske na nacionalno in lokalno ter obratno, in razširiti doseg med NVO po Sloveniji (trenutno so v Delovnem področju za GU pretežno zastopane organizacije iz Ljubljane in bližnje okolice). Delovno področje za GU bo tako predstavljalo platformo, ki bo omogočala izmenjavo informacij, znanj in izkušenj ter nudilo usposabljanja o GU širšemu krogu zainteresiranih NVO in drugih multiplikatorjev. To je prvi korak k nadgradnji platforme za sodelovanje in skupno nastopanje ter posvetovanje na področju GU med sektorji.

Zagovorniški cilji:

- Sodelovanje pri opredelitvi koncepta GU in izobraževanja za globalno delovanje v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju, ki jo MIZŠ napoveduje za leto 2020, priprava usposabljanj za javne institucije.
- Krepitev sodelovanja v okviru vsebinskih mrež, povezanih s področjem GU na lokalni, nacionalni in evropski ravni.
- Smernice (usklajene z MIZŠ do 2020!!! začetek 2019 do junija usklajeno znotraj NVO in z MZZ)

Trenutno stanje: Sodelovanje med MZZ in NVO v zadnjih treh letih napreduje. Zanimljivo je sodelovanje z MIZŠ, ZRSŠ in drugimi akterji, kjer pa je v 2018 tudi prišlo do preloma. Sodelovanje na ravni posameznih šol in NVO je dobro, vendar pogosto na ravni učiteljev in NVO. Znotraj NVO le te sodelujejo v posameznih konzorcijskih projektih znotraj platforme in pri organizaciji posameznih aktivnosti glede na podobnost ciljev delovanja (nacionalna konferenca GU, Fairtrade piknik, sodelovanje znotraj DEAR projektov ipd.). Z zagotavljanjem primernih finančnih sredstev bi bilo prostora za konkretno sodelovanje še več.

Teorija spremembe:

Sočasno z vzpostavitvijo kriterijev in pripravo strategije se ponuja priložnost povečanega pregleda stanja na področju GU, dvig kakovosti programov in sodelovanja med deležniki na področju GU. Strategija je namreč nujno potrebna za usklajeno in skupno delovanje ter razumevanje področja in obstaja na seznamu potreb NVO že na [Slovenskih razvojnih dnevih leta 2013, vendar od takrat ni bilo še nobenih premikov](#).

Vzpostavitev različnih mehanizmov nam bo omogočila identifikacijo aktivnosti, ki ustrezajo kriterijem GU. Na ta način bomo lahko opolnomočili organizacije in izmenjali naše prakse ter dvignili raven delovanja na področju GU in sposobnost vpliva organizacij na evropske in globalne politike.

Potencialni zavezniki: MZZ

Ključne ciljne skupine: MIZŠ, ZRSŠ,

Drugi deležniki: druge NVO, Šola za ravnatelje (?)

Pomembno! Izkoristiti pripravo bele knjige o vzgoji in izobraževanju napovedane za 2019 (prvi osnutek v sredini 2020) , za umestitev GU!

Aktivnost 3.1	Organizirati in/ali se udeležiti vsaj 20 usklajevalnih sestankov v okviru vsebinskih mrež, povezanih s področjem GU na lokalni, nacionalni in evropski ravni (MJU projektna zaveza)	dec. 2019
		SLOGA
Aktivnost 3.2	Priprava nacionalne strategije s področja GU Široka diseminacija strategije med NVO (identificirane znotraj prednostne naloge 1)	dec.2019
		dec. 2019

Prednostna naloga 4:

Vpetost GU v izobraževalni sistem

Dolgoročni cilji:

- vključitev GU v formalno izobraževanje

- okrepitev vsebin z globalno dimenzijo v učnih ciljih/šolskem kurikulumu.
- dopolnitev univerzitetnega izobraževanja učiteljev, da bo več poudarka na vnašanju globalnih dimenzij
- že na stopnji izobraževanja pedagoških delavcev + FDV + FF - ne nujno le pedagogi, tudi bodoči odločevalci itd., ostale fakultete F. za javno upravo, ekonomska?)

Zagovorniški cilji:

- ureditev priznanja usposabljanj učiteljev s strani NVO, ki kakovostno delujejo na področju GU že vrsto let (del KATISa - certificiranje izobraževanj)
- Sistemska podpora pobudam sodelovanja med NVO in učitelji, ki že delujejo ter prinašajo pozitivne rezultate (npr. Humanitasov Klub učiteljic in učiteljev GU ipd.) - prepoznavnost s strani ministrstev

Trenutno stanje:

Kljub temu, da je GU omenjeno v politikah, izobraževalno okolje ne nudi primerne ozadja in spodbude, da bi ga učitelji izvedli v praksi. Tako je vnos vsebin GU odvisen predvsem od motivacije in zagnanosti posameznih učiteljic/učiteljev. Obenem se GU na ravni MIZŠ neustrezno enači z VITR, ki se osredotoča predvsem na okoljski vidik. MIZŠ je precej aktivno, pripravilo je smernice za uresničevanje strategije za trajnostni razvoj in Zakon za osnovne šole. Zakon določa pravno podlago izobraževanju za trajnostni razvoj. Zakon določa, da morajo osnovne šole vsako leto pripraviti vzgojni načrt. Vzgojni načrt daje osnovnim šolam možnost, da ne le izobražujejo, temveč tudi vzgajajo globalne državljanke in državljane.

Teorija spremembe:

GU in vnašanje globalne dimenzije v formalno izobraževanje je v več evropskih državah (npr. Finska, Belgija, Velika Britanija idr.) del učnega načrta ter ključni del učnega procesa (spodbujanje globalnih kompetenc) in predstavlja celovit odgovor na hitro spreminjajoči se svet. Dobre prakse iz tujine predstavljajo priložnost za razširjanje tudi v Sloveniji in naslavljanje potrebe po prepoznavanju dodane vrednosti tega pristopa ter modernizaciji delovanja šol in organizacij.

V letu 2019 teče proces priprave nove bele knjige, kar predstavlja priložnost za razjasnitev koncepta GU in njegov vnos v osnovne šole.

Potencialni zavezniki:

MZZ, Šola za ravnatelje, SNKU

Ključne ciljne skupine:

MIZŠ, ZRSŠ

Drugi deležniki:

NVO, učiteljice in učitelji globalnega učenja

Aktivnost 4.1	Sprejetje smernic o sodelovanju v GU s strani MIZŠ, platforme SLOGA, ZRSŠ ter drugih ključnih deležnikov	dec. 2019

Aktivnost 4.2	Krepitev mreže učiteljic in učiteljev – multiplikatorjev načel GU v praksi	dec.2019
		Humanitas

Aktivnost 4.3	Posvet o priložnostih za krepitev GU v Sloveniji z deležniki	junij 2019
		SLOGA

Aktivnost 4.4	Pobuda za umestitev GU v novo Beli knjigi MIZŠ	maj 2019
		SLOGA

Aktivnost 4.5	Pobuda za umestitev GU v novo Beli knjigi MIZŠ, skupna izjava/pismo podpore kot follow-up posvetu junija 2019	do dec. 2019
		SLOGA

Prednostna naloga 5:

Identifikacija virov financiranja projektov/aktivnosti/programov na področju GU

Dolgoročni cilj:

Pridobiti primerno in zadostno financiranje NVO, delujočih na področju GU, v obliki programskega financiranja mrež, projektnega dela, kot izvajalcev za šole ter obenem s financiranjem tudi manjših projektov zagotavljati ohranitev raznolikosti področja.

Zagovorniški cilji:

- Delež razpoložljive (celotne) uradne razvojne pomoči za ozaveščanje javnosti, GU in zagovorništvo do 2030 dvigniti na 3 %.
- Doseči vrnitev programskega financiranja mrež (za koordinacijo NVO na področju GU, ne nujno za vsebinsko delo, ki zahteva projektno financiranje).
- Ohranjanje raznolikosti področja z zagotavljanjem podpore manjšim NVO in manjšim projektom.
- Zahtevati vključitev komponente GU v vse mehanizme financiranja razvojnega sodelovanja po modelu Finske (in podobno Španije), kjer morajo vsi projekti razvojnega sodelovanja civilne družbe vsebovati določen odstotek (do 5 %) proračuna za ozaveščanje, s čimer izboljšajo povezavo med aktivnostmi izven EU s koristmi za ljudi ter planet. Temu modelu bi dodali, da morajo GU izvajati usposobljene organizacije, ki se držijo zgoraj omenjenih standardov z izvajanje kakovostnega GU.

Trenutno stanje:

Akterji (NVO) na področju GU so več let delali pretežno prostovoljno, saj je področje finančno zelo podhranjeno. Finančna nestabilnost (projektno financiranje) in nezadostnost onemogočata, da bi NVO sistematično pristopile k razvoju področja - tako z mreženjem številnih, a razdrobljenih akterjev, zagovorništvu javnih politik GU ali opolnomočenju NVO za sodelovanje z izobraževalci. Večina projektov na področju GU v Sloveniji je financiranih s strani Evropske komisije (DEAR programa) in od pred kratkim programa Erasmus+ ter AMIF. Neznaten delež financiranja pa NVO pridobijo tudi s trženjem delavnic in svetovanj/izobraževanj. Za vsebinske mreže ni programskega financiranja.

Teorija spremembe

Delež razpoložljive uradne **dvostranske** razvojne pomoči **za ozaveščanje javnosti**, GU in **zagovorništvo** je v 2017 znašal 0,7 %. Glede na decembra 2018 sprejeto Strategijo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči RS se naj bi zvišal na vsaj 1,5 % v 2020 in na 2 % v 2030 (ko naj bi uradna razvojna pomoč znašala 0,33 % GNI). To znaša le majhen del financiranja projektov GU v Sloveniji. Dvig odstotka, namenjenega za ozaveščanje javnosti, GU in zagovorništvo in/ali vključitev komponente GU v vse mehanizme financiranja razvojnega sodelovanja bi konkretno pripomoglo k razvoju področja v Sloveniji.

V 2018 sprejet Zakon o NVO nalaga resornim ministrstvom programsko financiranje vsebinskih mrež. S spodbujanjem izvajanja tega zakona se lahko pojavi priložnost za konkretno okrepitev področja GU.

Potencialni zavezniki:

- druge NVO

Ključne ciljne skupine:

- MZZ
- Ministrstvo za finance (MF), MOP, MIZŠ
- MJU (Zakon o NVO)

Drugi deležniki:

- končni uporabniki?

Aktivnost 5.1	Priprava pregleda možnih virov financiranja NVO za področje GU tako na lokalni, nacionalni in evropski ravni. Vključitev preučitve možnosti zasebnih virov financiranja. - akcijski načrti za fundraising za posamezne organizacije in/ali konzorcije	dec. 2019
		SLOGA in projektni partnerji
Aktivnost 5.2	Priprava podlage za NVO o lansiranju in trženju storitev za različne ciljne skupine - akcijski načrti za fundraising	do dec. 2019
		SLOGA in projektni partnerji
Aktivnost 5.3	NVO, delujoče na področju GU, samostojno preučijo pridobitev statusa organizacije v javnem interesu (prednost pri javnih razpisih in uvrstitev na seznam organizacij upravičenk do 0,5 % dohodnine). Samostojno in skupno ozaveščanje splošne javnosti o prispevkih za GU.	do dec. 2019
Aktivnost 5.4	Priprava zagovorniških gradiv za pristop k odločevalcem (MZZ in MF): - dopolnitev poročila o akterjih in aktivnostih na področju z novembra 2018 - utemeljitev prizadevanj po namenitvi 3 % uradne razvojne pomoči za GU	do dec. 2019
		SLOGA in projektni partnerji

Evalvacija strategije

Izvajanje strategije bo evalviralo Delovno področje za GU na koncu vsakega leta. Evalvacija je namenjena vrednotenju doseganja ciljev, kakovosti aktivnosti in doseganja dolgoročnih ciljev na področju zagovorništva GU. Hkrati bo evalvirana tudi učinkovitost strategije.

Evalvacijski vprašalnik

1. Ali so bile izvajane aktivnosti v skladu s strategijo?

	da/ne	Razlaga
0.1		
0.2		
0.3		
0.4		
0.5		
1.1		
1.2		
1.3		
1.4		
1.5		
1.6		
1.7		
1.8		
1.9		
1.10		
2.1		
2.2		
2.3		
3.1		
3.2		
4.1		

4.2		
4.3		
4.4		
4.5		
5.1		
5.2		
5.3		
5.4		

2. Ali so bile izvajane aktivnosti v skladu s prednostnimi nalogami?

Prednostna naloga	Razlaga
1	
2	
3	
4	
5	

3. Ali so izvedene aktivnosti imele učinek in prispevek k doseganju prednostnih nalog?

Prednostna naloga	da/ne	Razlaga
1		
2		
3		
4		
5		

4. Ali so bili narejeni premiki glede na strateške cilje?

Strateški cilj	Razlaga

1	
2	
3	
4	
5	

5. Ali strategija ustreza razvoju dogodkov na področju?

Pomembnejši dokumenti

- Jana Arbeiter, Smernice za globalno učenje, še neobjavljeno
- CONCORD, Global Citizenship Education in Europe: How much do we care?
<https://library.concordeurope.org/record/1917/files/DEEEP-REPORT-2018-006.pdf>
- Strategija mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči Republike Slovenije do leta 2030
http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/Zunanja_politika/ZDH/Zakoni_in_dokumenti/Strategija_MRSHP.pdf
- Rene Suša, platforma SLOGA: Globalno učenje v Sloveniji - Pregled obdobja 2008–2014
- Rene Suša, Bridge 47: Global Citizenship Education (GCE) for Unknown Futures: Mapping Past and Current Experiments and Debates
https://www.bridge47.org/sites/default/files/2019-07/bridge47_gce_for_unknown_futures_report-compressed_0.pdf
https://drive.google.com/open?id=180vdRIimgIJ95DqO13V_YD_OWJNKW5qcb
- Council of the European Union: A New Global Partnership for Poverty Eradication and Sustainable Development after 2015' - Council conclusions
<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9241-2015-INIT/en/pdf>
- Ministrstvo za zunanje zadeve: Cilji trajnostnega razvoja
http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika_in_mednarodno_pravo/mednarodno_razvojno_sodelovanje_in_humanitarna_pomoc/politike_mrs/cilji_trajnostnega_razvoja
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko: Slovenija in Agenda 2030
http://www.svrk.gov.si/delovna_podrocja/razvojno_nacrtovanje/slovenija_in_agenda_2030/
- Maastrichtska deklaracija o globalnem izobraževanju
www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/mednarodno/solstvo/doc/Maastrichtska_deklaracija_prevod.doc
https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_sl
- Svet Evropske unije: Pariški sporazum o podnebnih spremembah
www.consilium.europa.eu/sl/policies/climate-change/timeline/
- The New Urban Agenda
<http://habitat3.org/>
- Addis Ababa Action Agenda
<https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=400&nr=2051&menu=35>
- Education 2030 Incheon Declaration and Framework for Action: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all
http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/ED_new/pdf/FFA-ENG-27Oct15.pdf
- Council of Europe: Guidelines for civil participation in political decision making
https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016807509dd

- Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči Republike Slovenije (ReMRSH)
<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO117>
- OECD Development Co-operation Peer Reviews: Slovenia 2017
https://read.oecd-ilibrary.org/development/oecd-development-co-operation-peer-reviews-slovenia-2017_9789264279308-en#page20
- Strategija razvoja Slovenije 2030
http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/2017/srs2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf
- MIZŠ: Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj od predšolske vzgoje do douniverzitetnega izobraževanja
www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/razvoj_solstva/trajnostni_razvoj/trajnostni_smernice_VITR.doc
- https://www.uradni-list.si/_pdf/2018/Ur/u2018037.pdf

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Dokument je nastal v sklopu projekta "Z globalnim učenjem do odgovornega aktivnega državljanstva", ki ga sofinancira Ministrstvo za javno upravo v sklopu razpisa za sofinanciranje projektov razvoja in profesionalizacije nevladnih organizacij in prostovoljstva 2018.